

ถอดบทเรียนโครงการสัมมนาเกริกการบิน 2567 เพื่อศึกษาองค์ประกอบ
การดำเนินกิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพ
LESSONS LEARNED FROM THE KRIRK AVIATION SEMINAR PROJECT 2024:
COMPONENTS OF CAPACITY DEVELOPMENT SEMINAR ACTIVITIES

ปวริศ อนุสรณ์พานิช^{1*}, ณัฐพล มหาทรัพย์², รุ่งเจริญ ขุนอินทร์³ และนิธิชัย แซ่หว่อง⁴
^{1,2,3,4} สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก

Pawaris Anusornphanich^{1*}, Nathapol Mahasap², Rungcharoen Khunintara³ and Nitichai Saewong⁴
^{1,2,3,4} Department of Aviation Business Management, Faculty of Business Administration, Krirk University

* E-mail: pawaris.anusornphanich@gmail.com

Received: 26-08-25

Revised: 25-09-25

Accepted: 09-10-25

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาด้วยการถอดบทเรียน (Lesson Learned) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการดำเนินกิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพนักศึกษา ภายใต้โครงการสัมมนาเกริกการบิน 2567 ดำเนินการโดยสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีเป้าหมายในการส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นต่อวิชาชีพการบิน ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการจัดสัมมนาตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพ

จากการถอดบทเรียนพบว่า องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมสัมมนา คือ การวางแผนและการจัดเตรียมอย่างเป็นระบบ รวมถึงการออกแบบรูปแบบสัมมนาที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานที่ ด้วยรูปแบบมีวิทยากรและการบูรณาการร่วมกัน อาทิ กิจกรรมสัมมนาวิชาการ กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมสัมมนาเพื่อสร้างสรรค์สังคม เป็นต้น โดยกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพในรอบด้าน ซึ่งถูกออกแบบให้สอดคล้องกับหลักการของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) และองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะในการผลิตบัณฑิต ให้สามารถก้าวสู่อุตสาหกรรมการบินได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยมาตรฐานสากล

คำสำคัญ: การสัมมนา การพัฒนาศักยภาพ การบิน โครงการสัมมนาเกริกการบิน

Abstract

This article applied the methods of lesson learned and experiential learning to analyze lessons learned from the capacity development seminar activities under the Krirk Aviation Seminar Project 2024, organized by the Aviation Business Management Program, Faculty of Business Administration, Krirk University. The project aimed to promote essential competencies for the aviation profession through experiential learning processes. It emphasized learner participation in every step of the seminar organization based on relevant academic and professional principles, concepts, and theories.

The lessons learned revealed that the key components of effective capacity development through seminar activities include systematic planning and preparation, as well as the design of diverse seminar formats, both on-campus and off-campus. These formats included guest speaker seminars and integrated sessions such as academic seminars, workshop seminars, and social engagement seminars. These activities contributed to the holistic development of learners and were designed in accordance with the principles of the International Air Transport Association (IATA) and the International Civil Aviation Organization (ICAO), aiming to enhance the competencies of graduates to enter the aviation industry with international standards and quality.

Keywords: Seminar, Capacity Development, Aviation, Krirk Aviation Seminar Project

บทนำ

ในยุคสมัยที่ตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูง การจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาจึงไม่อาจจำกัดอยู่เพียงแต่ในห้องเรียน แต่ต้องขยายออกไปสู่การฝึกปฏิบัติการจริง เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพ ควบคู่กับการเรียนรู้จากตนเองและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ตระกูล จิตวัฒนากร, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ทักษะคนดี ความสามารถ และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ กิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพนักศึกษาจึงถือเป็นเวทีสำคัญในการบ่มเพาะสมรรถนะดังกล่าว (International Civil Aviation Organization, 2013)

โครงการสัมมนาธุรกิจการบิน 2567 ถือเป็นกิจกรรมบูรณาการความรู้ที่สำคัญของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยเกริก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้จากรายวิชาหลักต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง โดยการสื่อสารอย่างมีอาชีพ เพื่อการ

พัฒนาทักษะในโลกของการบิน ผ่านการออกแบบกิจกรรม การนำเสนอ การวางแผนการจัดงาน และการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมโค้ชอย่างใกล้ชิด (ธีรพันธ์ เชิญรัมย์, 2563)

การจัดโครงการสัมมนาครั้งนี้ ใช้หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Dewey, 1997; Kolb, 1984) รวมถึง มีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยของคณะอาจารย์ประจำสาขาวิชา เพื่อให้เป็นแนวทางในการสะท้อนบทเรียน ร่วมกับการถอดบทเรียนจากประสบการณ์เชิงประจักษ์จากการจัดกิจกรรมสัมมนาที่เกิดขึ้น

บทความวิชาการนี้จึงเป็นการบูรณาการต่อขยายการวิจัย “แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้สำหรับการประกอบสร้างบุคลากรทางการบิน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน” (ปวีศ อนุสรณ์พานิช, 2567) มุ่งเน้นการวิเคราะห์และถอดบทเรียนจากประสบการณ์ตรงของการมีส่วนร่วมในโครงการสัมมนาการศึกษาการบิน 2567 ผ่านกิจกรรมสัมมนาย่อยทั้ง 4 ครั้ง เพื่อสังเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ทั้งในมิติของความรู้ทางวิชาการ ทักษะทางวิชาชีพ การบริหารจัดการ และการพัฒนาตนเอง ตลอดจนเสนอแนะองค์ประกอบในการพัฒนากิจกรรมสัมมนาในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมสัมมนาที่ส่งเสริมสมรรถนะตามบริบทของอุตสาหกรรมการบินอย่างแท้จริง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนา

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้คำจำกัดความของ การสัมมนา เป็นการรวมกลุ่ม การประชุมชนิดหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อคิดเห็น เพื่ออภิปราย และหาข้อสรุปในประเด็นที่ได้ทำการศึกษาร่วมกัน โดยได้แนวคิดสมทบจาก จิรัชญา พิศมัย (2568) กล่าวว่า การสัมมนา เป็นการรวมกลุ่ม การประชุม การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็น ด้วยการกำหนดแบบแผนอย่างเป็นระบบชัดเจน ที่มุ่งหมายให้ทั้งคณะผู้จัดและผู้เข้าร่วมเกิดความสนใจ เกิดการคิดวิเคราะห์ และนำองค์ความรู้ใหม่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สอดรับกับ วิธนา พิงวิวัฒน์นิกุล (2562) กล่าวว่า การสัมมนา เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ด้วยการรวมกลุ่ม การประชุม การอภิปราย ด้วยการดำเนินกิจกรรม ตามความเหมาะสมของบริบทโดยอาศัยการวิเคราะห์เชิงเหตุผล

Gordon and Lawton (2019) ได้นิยาม การสัมมนาในมุมมองของการศึกษา เป็นการเสวนาร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ด้วยการนำเสนอและอภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับเนื้อหาสำคัญที่ได้ทำการศึกษา ผสมกับการใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ และค้นคว้าเพิ่มเติม สอดรับกับ เสกชัย ชมภูณัฐ (2568) กล่าวว่า การสัมมนา เป็นการศึกษา การรวมกลุ่ม เพื่อบูรณาการตามความสามารถและการเรียนรู้แบบผสมผสาน ที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ การคิด วิเคราะห์ การค้นคว้า และแก้ไขปัญหาาร่วมกันด้วยเหตุผล เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาตามหัวข้อที่เลือกใช้ทำการสัมมนาร่วมกัน

ละเอียดถี่ถ้วน รวมถึงการจัดทำหนังสือเชิญอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร และการตกลงเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทนและข้อจำกัดทางเวลาอย่างชัดเจน

4) การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ กล่าวคือ รูปแบบการดำเนินกิจกรรมควรเป็นไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การบรรยายเชิงวิชาการ การอภิปรายแบบมีส่วนร่วม หรือ การเสวนาแบบเปิด โดยต้องกำหนดช่วงเวลาอย่างเป็นระบบ และไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือความไม่สมดุลในโครงสร้างเวลา

5) การจัดเตรียมเนื้อหาและเอกสารประกอบ กล่าวคือ ควรมีการตรวจสอบและกลั่นกรองเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความทันสมัย และสามารถอ้างอิงได้ พร้อมจัดทำเอกสารหรือสื่อประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งานจริง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมในแง่ของการเรียนรู้

6) การจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ กล่าวคือ สถานที่จัดสัมมนาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย มีพื้นที่รองรับผู้เข้าร่วมอย่างเพียงพอ และจัดสรรอุปกรณ์ที่จำเป็น อาทิ ระบบเสียง ระบบภาพ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน โดยมีการทดสอบระบบก่อนใช้งานจริง

7) การประชาสัมพันธ์และการลงทะเบียน กล่าวคือ กระบวนการประชาสัมพันธ์ควรดำเนินการล่วงหน้าด้วยความรอบคอบ โปร่งใส และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องอย่างตรงจุด โดยการลงทะเบียนต้องมีระบบจัดเก็บข้อมูลที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

8) การบริหารจัดการในวันสัมมนา ในวันจัดกิจกรรมควรมีการจัดการตามขั้นตอน ดังนี้ (8.1) การลงทะเบียนและต้อนรับบุคคลสำคัญอย่างเหมาะสมตามลำดับชั้น (8.2) การแนะนำวิทยากรและชี้แจงวัตถุประสงค์ของหัวข้อ (8.3) การกำกับและบริหารเวลาในการบรรยายและอภิปรายอย่างมีประสิทธิภาพ (8.4) การแจกจ่ายเอกสารประกอบกิจกรรม (หากมี) โดยคำนึงถึงการกระจายอย่างทั่วถึง

9) การประเมินผลกิจกรรม กล่าวคือ ภายหลังจากการสัมมนา ควรมีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจอย่างเป็นระบบ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลลัพธ์ และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการปรับปรุงในโอกาสถัดไป โดยต้องคำนึงถึงจริยธรรมในการเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากประสบการณ์

Dewey (1997) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ถือเป็นวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผ่านการรับรู้ การคิดวิเคราะห์ และการสังเคราะห์จากสถานการณ์จริง จนสามารถถอดบทเรียนออกมาเป็นองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พัฒนาอย่างเป็นระบบและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดย Kolb (1984) ได้ระบุการเรียนรู้จากประสบการณ์ผ่านองค์ประกอบ 4 ปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1) การสำรวจประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) กำหนดวิธีการเรียนรู้และการต่อขยายประสบการณ์ อาทิ การสัมมนาวิชาการ การจัดการทรัพยากร การเชิญวิทยากร และการจัดเวทีอภิปราย เป็นต้น

2) การสังเกตสะท้อน (Reflective Observation) การสังเกตและบันทึกรายละเอียดของประสบการณ์ โดยให้ผู้เรียนทำการเขียนผลสะท้อนรายบุคคลเกี่ยวกับกิจกรรม หรือร่วมสนทนา เสนา และอภิปราย ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

3) การสร้างความเข้าใจเชิงทฤษฎี (Abstract Conceptualization) การเชื่อมโยงสิ่งที่พบเจอกับความรู้ ในรายวิชาที่ทำการศึกษา รวมถึงการพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง

4) การนำไปปรับใช้ (Active Experimentation) ผู้เรียนนำข้อเสนอแนะไปวางแผนพัฒนาแนวทางกิจกรรมในครั้งถัดไป ภายหลังจากการประเมินผลลัพธ์และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การได้รับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จึงช่วยส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาและทักษะการตัดสินใจ พร้อมทั้งเสริมสร้างความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง ซึ่งนับเป็นผลสำเร็จของกระบวนการเรียนรู้ที่มีรากฐานจากประสบการณ์โดยตรงอย่างแท้จริง (Bohlander et al., 2001)

แนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาพัฒนาศักยภาพด้านการบิน

สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ได้กล่าวถึง การใช้หลักการ Competency-Based Training and Assessment (CBTA) ในการสัมมนาและประเมินผลบนฐานสมรรถนะ CBTA อันเป็นแนวทางที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานจริง โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 ประการ (International Air Transport Association, 2024) ดังนี้

1) กรอบสมรรถนะ (Competency Framework) การกำหนดสมรรถนะหลักที่จำเป็นในแต่ละบทบาทหน้าที่งานอย่างชัดเจน

2) การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs Analysis) การสำรวจและวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างสมรรถนะที่มีอยู่ของบุคลากรกับสมรรถนะที่พึงประสงค์

3) การออกแบบและการจัดการฝึกอบรม (Training Design and Delivery) การพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้โดยอิงตามสมรรถนะ พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

4) กลยุทธ์การประเมินผล (Assessment Strategy) การวัดผลที่เน้นพฤติกรรมซึ่งสะท้อนสมรรถนะอย่างแท้จริง

5) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การพัฒนาเนื้อหาและวิธีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการประเมินผลและข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยเกริก สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน ได้นำแนวคิด CBTA มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพนักศึกษา โดยมีการดำเนินงานที่ครอบคลุมองค์ประกอบดังกล่าวอย่างเป็นระบบ (International Air Transport Association, 2024) ดังนี้

1) การวิเคราะห์สมรรถนะ (Competency Mapping) เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งงาน (Job Analysis) เพื่อระบุสมรรถนะที่จำเป็น จากนั้นจึงจัดทำแผนผังสมรรถนะ (Competency Framework) ที่แบ่งตามตำแหน่งงานและระดับความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

2) การออกแบบกิจกรรมสัมมนาบนฐานสมรรถนะ (Curriculum Design) กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการสัมมนาให้สอดคล้องกับสมรรถนะเป้าหมาย พร้อมออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมที่บูรณาการองค์ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และทัศนคติ (Attitude) โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างเสริมองค์ความรู้ ต่อเติมประสบการณ์ และสามารถแสดงออกถึงสมรรถนะได้อย่างชัดเจน

3) การจัดการฝึกอบรม (Training Implementation) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้รูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การสัมมนาวิชาการ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจำลองสถานการณ์ และการประกอบกิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เชิงรุก เป็นต้น

4) การประเมินผลตามสมรรถนะ (Competency-Based Assessment) ออกแบบเครื่องมือประเมินที่สะท้อนผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานจริง อาทิ แบบสังเกตพฤติกรรม checklist หรือการประเมินโดยผู้บังคับบัญชา พร้อมระบุเกณฑ์ผ่าน/ไม่ผ่าน (Pass/Fail Criteria) อย่างชัดเจนเพื่อให้การประเมินมีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ

5) การพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและผู้ประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการสัมมนาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงมีการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้จริงในบริบทการทำงาน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรในระยะยาว

โดยได้แนวคิดสมทบจากงานวิจัยของ จิรัชญา พิศมัย (2568) เกี่ยวกับกิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการบิน ผลการวิจัย พบว่า การจัดเตรียมสัมมนาอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจัยสำคัญของการสัมมนาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการประยุกต์ใช้หลักการขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) และ สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) อาทิ แนวคิดการฝึกอบรมและประเมินผลสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับนิรภัยการบิน (CBTA) และแนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคลากรทางการบิน (8 Core Competencies) ผ่านรูปแบบกิจกรรมสร้างเสริมการเรียนรู้ อาทิ การสัมมนาวิชาการเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนาเชิงประสบการณ์ร่วมกับวิทยากร เป็นต้น

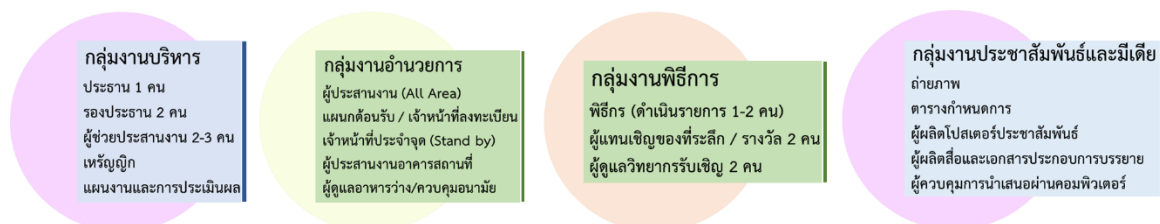
นอกจากนี้งานวิจัยของ ปวริศ อนุสรณ์พานิช (2567) ได้นำเสนอการใช้แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสัมมนา โดยมุ่งเน้นตามหลักการขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO)

ด้วยขอบเขตความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน เพื่อประกอบสร้างสมรรถนะ 8 ประการ (8 core competencies) (International Civil Aviation Organization, 2013) ดังนี้

- 1) การสื่อสาร (Communication)
- 2) การจัดการควบคุมด้วยตนเองหรือการใช้คู่มือ (Management – Manual)
- 3) การจัดการระบบอัตโนมัติ (Management – Automation)
- 4) ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม (Leadership and Teamwork)
- 5) การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการตัดสินใจ (Problem Solving and Decision Making)
- 6) การทำงานเป็นขั้นเป็นตอน (Application of Procedures)
- 7) การจัดการภาระงาน (Work Load Management)
- 8) การตระหนักรู้ต่อสถานการณ์ (Situational Awareness)

ถอดบทเรียนโครงการสัมมนากรีกการบิน 2567

คณะผู้เขียนได้ทำการถอดบทเรียนเชิงวิชาการ ด้วยการวิเคราะห์ประสบการณ์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดกิจกรรมสัมมนาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด ปัญหา ความสำเร็จ และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการสัมมนากรีกการบิน 2567 ซึ่งถือเป็นกิจกรรมบูรณาการความรู้ที่สำคัญของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ในสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยเกริก ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ทางวิชาการจากรายวิชาหลักต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการจริง ในรูปแบบองค์การสมมุติ

* สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม *
(1 คน อาจรับผิดชอบได้มากกว่า 1 ตำแหน่ง)

ภาพที่ 1 แผนภาพการจัดการแบ่งงาน หน้าที่ และตำแหน่งปฏิบัติการในรูปแบบองค์การสมมุติ

จากภาพที่ 1 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยเกริก ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้กรอบแนวคิด “องค์การแห่งการเรียนรู้” โดยใช้กิจกรรมสัมมนาเป็นเครื่องมือทางวิชาการ เพื่อเปิดพื้นที่ให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสวนา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ อันส่งผลต่อการต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาการและการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล และการทำงานเป็นทีม โดยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติผ่านการจำลองสถานการณ์ การบริหารจัดการภายใต้โครงสร้าง “องค์การสมมุติ”

ด้วยการมอบหมายบทบาทหน้าที่ให้นักศึกษา โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มงานต่าง ๆ (ปวิศ อนุสรณ์พานิช, 2567) ได้แก่ กลุ่มงานบริหาร กลุ่มงานพิธีการ กลุ่มงานอำนวยการ และกลุ่มงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม โดยหน้าที่ใน 1 คน อาจรับผิดชอบได้มากกว่า 1 ตำแหน่ง ทั้งนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาแนวทางจริยธรรมการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ เพื่อตระหนักรู้ในขั้นตอนการพรรณนา และทำการแจ้งขออนุญาตผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ปรากฏในบทความ ให้สามารถเปิดเผยข้อมูลและภาพถ่ายได้เรียบร้อยแล้ว (สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, 2564)

กิจกรรมสัมมนาวิชาการ

การสัมมนาร่วมกับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ถือเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ตรงจากผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพมาสู่ผู้เรียนโดยตรง ที่ช่วยเติมเต็มความรู้ที่อยู่นอกเหนือจากตำราเรียน และมีบทบาทสำคัญในการเปิดโลกทัศน์ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน (สมชาย แสงดาว, 2568)

ภาพที่ 2 กิจกรรมสัมมนาวิชาการ หัวข้อ “ความรู้ทำให้องอาจ”
ที่มา ปวิศ อนุสรณ์พานิช (2567)

จากภาพที่ 2 แสดงถึงกิจกรรมสัมมนาวิชาการ หัวข้อ “ความรู้ทำให้องอาจ” จัดโดย คณะนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2567 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก โดยช่วงต้นของกิจกรรมสัมมนา เป็นการบูรณาการปรัชญาของมหาวิทยาลัยเกริกในเชิงวิชาการ ต่อด้วยพิธีมอบประกาศนียบัตร “นักศึกษาวินัยดี” เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้นักศึกษาที่ประพฤติดี มีความรับผิดชอบ มีเวลาเข้าเรียน 100% มีความตรงต่อเวลา ปราศจากการขาด ลา มาสาย มีมารยาทดี และมีสัมมาคารวะดี สมควรแก่การชื่นชม ต่อด้วยช่วงการสนทนาเชิงวิชาการ ได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการบินกว่า 10 ปี มาถ่ายทอดประสบการณ์ในเชิงวิชาชีพให้กับนักศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจ เสริมสร้าง

มุมมอง และขยายแนวคิดจากประสบการณ์จริงของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งเป็นเวทีให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะอันพึงประสงค์ของ International Civil Aviation Organization (2013) ผ่านบทบาทที่ได้รับมอบหมายในฐานะผู้จัดการสัมมนา ภายใต้รูปแบบขององค์การสมมุติ ด้วยการจำลอง จัดตั้งตำแหน่งให้นักศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการเปิดพื้นที่ให้สมาชิกทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในการลงมือฝึกปฏิบัติการจริง เพื่อกระตุ้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้กลยุทธ์การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการกระจายโอกาสในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง อันเป็นรากฐานสำคัญของการเตรียมความพร้อมสู่โลกวิชาชีพการบินอย่างยั่งยืน (International Air Transport Association, 2024)

กิจกรรมสัมมนาเพื่อการสร้างสรรค์สังคม

การสัมมนาเพื่อการสร้างสรรค์สังคม เป็นการรวมกลุ่ม การจัดกิจกรรม กระบวนการจัดการแบ่งปันความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อาจดำเนินด้วยวิธีการสัมมนาให้ความรู้ในช่วงต้น ต่อด้วยการประกอบกิจกรรมอันก่อให้เกิดประโยชน์สุขตอบแทนสู่สังคม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเกิดความคิดวิเคราะห์ภายใต้แนวคิดการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นให้สังคม (สำเริง ราชฉวาง, 2568)

ภาพที่ 3 กิจกรรมสัมมนาเพื่อการสร้างสรรค์สังคม

จากภาพที่ 3 แสดงถึงกิจกรรมสัมมนาเพื่อการสร้างสรรค์สังคม “Kirk ABM for Power Blind 2024” ณ ศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด จังหวัดนนทบุรี โดย คณะอาจารย์ประจำและนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ปีการศึกษา 2567 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก ได้ยอเงินบริจาคทั้งหมด 36,294.- บาท (โดยไม่หักค่าใช้จ่าย) จัดขึ้นเพื่อ สนับสนุนทุนการศึกษา และส่งเสริมพัฒนาอาชีพผู้พิการทางสายตา รวมถึงมีกิจกรรมการเรียนรู้วิถีชีวิต และเส้นทางอาชีพของคนตาบอด ตลอดจนจัดให้มีการบริการแลกเปลี่ยนความรู้ทางการบิน ดังนี้

- 1) ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการบินเบื้องต้น
- 2) แนะนำขั้นตอนและวิธีการเดินทางโดยเครื่องบิน
- 3) แนะนำแนวทางการเป็นผู้โดยสารที่ดีมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4) ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยของท่าอากาศยานและอากาศยาน

เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับพี่น้องผู้พิการทางสายตา ซึ่งถือเป็นการมอบสิ่งดี ๆ กลับคืนสู่สังคม ผ่านกิจกรรมสัมมนา สอดรับกับ สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2567) กล่าวว่า สัมพันธภาพอันดีระหว่างชุมชนและองค์การเพื่อสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการร่วมพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ภายใต้กรอบแนวคิดของสังคม แห่งการแบ่งปัน

กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะมีส่วนร่วม อีกทั้งเป็นการเปิดพื้นที่ให้ได้มีการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เข้าร่วมจะได้ฝึกกระบวนการคิด การวิเคราะห์ และการปฏิบัติการกิจกรรมกลุ่มย่อยผ่านสถานการณ์จำลอง ในบรรยากาศที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ อยู่ภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการบริหารจัดการเวลาที่เหมาะสม (ธีรพันธ์ เชิญรัมย์, 2563; Kolb, 1984)

ภาพที่ 4 กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการบูรณาการความรู้ทางการบินขั้นสูง

จากภาพที่ 4 แสดงการบูรณาการความรู้ทางการบินขั้นสูง ผ่านกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ Emergency Drill ส่งเสริมนิรภัยการบิน หัวข้อ “การฝึกอบรมการบริการบนเครื่องบิน และการดูแลความปลอดภัยของผู้โดยสาร” ของสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน มหาวิทยาลัยเกริก โดยเป็นการบูรณาการความรู้จากในชั้นเรียน เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ ในสถานการณ์จำลอง ณ บริเวณโซนปฏิบัติการบิน วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตนครปฐม โดยมี

รายการกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนี้ 1) การฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การบริการ
ผู้โดยสารบนเครื่องบินและการสาธิตเรื่องความปลอดภัย

2) การฝึกปฏิบัติการ Emergency Drill การอพยพผู้โดยสารออกจากอากาศยานในกรณีฉุกเฉิน

3) การฝึกปฏิบัติการควบคุมเพลิงขณะปฏิบัติหน้าที่บนอากาศยาน เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพร เอลวอสลี และคณะ (2568) กล่าวว่า การฝึกปฏิบัติการบนเครื่องบินด้วยการ
อบรมผ่านสถานการณ์จำลอง เป็นกระบวนการสำคัญในการเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ
เพื่อให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการให้บริการ เพื่อพร้อมรับมือทั้งในภาวะปกติ และช่วงเวลา
ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมสัมมนาวิชาการประจำปี

การสัมมนาประจำปีการศึกษา เป็นกิจกรรมการประชุมหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น หรือ
ประสบการณ์ ที่จัดขึ้นปีละครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปภาพรวมของการศึกษา และการประกอบ
กิจกรรมตลอด 1 ปีการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อถอดบทเรียนจากประสบการณ์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ
ทัศนคติ และความร่วมมือในสาขาเฉพาะด้าน ทั้งด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ ที่มีหัวข้อหรือประเด็น
เฉพาะที่เกี่ยวข้อง อันเป็นประโยชน์กับทั้งคณะผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ภาพที่ 5 กิจกรรมสัมมนาวิชาการประจำปี 2567

จากภาพที่ 5 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก จัดกิจกรรม
สัมมนาวิชาการประจำปี 2567 หัวข้อ “การประกอบสร้างค่านิยม จากพื้นที่สู่ฟ้า ความท้าทายของ
การศึกษาธุรกิจการบิน” จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) สรุปองค์ความรู้จากการเรียนตลอด 4 ชั้นปี
- 2) แนะนำสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก
- 3) เสวนาวิชาการบูรณาการความรู้ แนวคิด และทฤษฎีทางด้านการบิน
- 4) ถอดบทเรียนการฝึกประสบการณ์ ณ สถานประกอบการด้านการบินฯ
- 5) รายงานผลการดำเนินโครงการสัมมนาเกริกการบิน 2567

- 6) อภิปรายโอกาสสู่สายงานทางการบิน ร่วมกับอาจารย์ผู้มีประสบการณ์ทำงานสายการบิน
- 7) สานสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบันสาขาการบินฯ (ปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอก) มหาวิทยาลัยเกริก

อนึ่งการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ถือเป็นความท้าทายที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการทำงานเป็นทีมในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในรูปแบบองค์การสมมติ ด้วยทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และมีโอกาสได้ทดลองนำหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการสัมมนาอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาสมรรถนะ ด้วยการวิเคราะห์ อธิบาย และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับ International Civil Aviation Organization (2013) ระบุว่า สมรรถนะสำคัญที่บุคลากรการบินควรมี ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งเป็นสาระสำคัญของหลักการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ICAO: 8 core competencies) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูษิต ภูษานี และคณะ (2568) ยืนยันว่า คุณลักษณะความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งทำการพัฒนา โดยใช้วิธีการฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชศาล พันธุ์วัฒนา (2567) ระบุว่า การประยุกต์ใช้หลักการด้วยการลงมือปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะความคิดรวบยอด ค้นหาข้อสรุป และก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ทั้งจากการศึกษาทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติการตามขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้มาอย่างเป็นระบบ ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ และฝึกฝนการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์เสมือนจริง เพื่อสามารถฝึกฝนการรับมือ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเป็นระบบ ตามกรอบของหลักการที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและต่อเนื่องในกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การจัดกิจกรรมสัมมนาอย่างเป็นระบบในระดับอุดมศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการระหว่างองค์ความรู้ทางวิชาการและทักษะวิชาชีพ โดยเฉพาะในสาขาการจัดการธุรกิจการบิน ซึ่งเป็นสาขาที่มีลักษณะเฉพาะ และต้องการบุคลากรที่มีสมรรถนะพร้อมใช้การ ฉะนั้นการสัมมนาในบริบทนี้ จึงมิได้เป็นเพียงกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ แต่ถือเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาผู้เรียนผ่านประสบการณ์ตรงสู่การสร้าง ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และการลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์ใกล้เคียงกับการทำงานในอุตสาหกรรมด้านการบิน

การถอดบทเรียนครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า การสัมมนาอย่างเป็นระบบมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้จริงในสถานการณ์จำลองของงานสัมมนา อาทิ การวางแผน การบริหารทรัพยากร การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์กับวิทยากร การนำเสนอผลงานการประเมินผลกิจกรรม และการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ซึ่งล้วนเป็นสมรรถนะที่จำเป็น

ต่อสายงานด้านการบิน อาทิ นักบิน พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน เจ้าหน้าที่ภาคพื้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการบิน เป็นต้น

โครงการสัมมนากรีกการบิน 2567 จึงถือเป็นการดำเนินการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีความพร้อมทางด้านทักษะ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเข้าสู่สายวิชาชีพการบิน โดยกิจกรรมที่ดำเนินการครอบคลุม ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ การปฏิบัติการจริง และการสร้างจิตสำนึกเพื่อสังคม ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบกิจกรรมได้เป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1) กิจกรรมสัมมนาวิชาการ ที่เน้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมการบิน เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจที่ดี
- 2) กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝนกระบวนการจัดงานสัมมนา การทดลองปฏิบัติการจริง และการสื่อสารอย่างมืออาชีพ เพื่อเป็นการสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์
- 3) กิจกรรมสัมมนาเพื่อการสร้างสรรค์สังคม ที่ส่งเสริมการมีจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสาธารณะอย่างมีอัตลักษณ์ ตามแนวคิดสังคมแห่งการแบ่งปัน เพื่อปลูกฝังความมีใจรักการบริการ
- 4) กิจกรรมสัมมนาวิชาการประจำปี ซึ่งเป็นเวทีรวบยอดของการถ่ายทอดองค์ความรู้ สรุปผลการเรียนรู้ และแสดงศักยภาพของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้หลักการ แนวคิด และทฤษฎีซึ่งได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะจากองค์การด้านการบิน ได้แก่ สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) และองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO)

ยิ่งกว่านั้น โครงการสัมมนากรีกการบิน 2567 เปรียบเสมือนพื้นที่ปลอดภัยทางการเรียนรู้ ที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ทดลองเรียนรู้จากการได้ลองผิดลองถูก ไม่กลัวการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด (Just Culture) หรือถูกติเพื่อก่อ ภายใต้ข้อกำหนด และมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการสะท้อนคิด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้แบบเน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ไปสู่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยกิจกรรมสัมมนาโครงการนี้ได้ลดการสื่อสารแบบทางเดียว แล้วเพิ่มบทบาทการสื่อสารแบบสองทาง เพื่อเพิ่มการสร้างปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า กิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพ ช่วยสร้างเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ รวมทั้งมีความเข้าใจในการบูรณาการ การประยุกต์ใช้ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์จริง โดยค้นพบวิธีการ แนวคิด และมุมมองเกี่ยวกับศาสตร์ด้านการบิน ตลอดจนหลักการจัดการด้านความปลอดภัย ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับสายอาชีพนี้ เพื่อมุ่งหมายผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีศักยภาพ มีคุณภาพ มีคุณวุฒิ มีคุณสมบัติครบถ้วน มีความสามารถพร้อมใช้งาน และมีจริยธรรมสู่อุตสาหกรรมการบินต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ควรสนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่ประกอบการเรียนการสอนทางด้านการบิน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเสริมสร้างมุมมองระดับนานาชาติให้กับผู้เรียน

รายการอ้างอิง

- จิรัชญา พิศมัย. (2568). ปัจจัยของการจัดกิจกรรมสัมมนาพัฒนาศักยภาพเพื่อการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคลากรทางการบิน. *วารสารวิชาการการบินการเดินทางและการบริการ*, 4(1), 58–82. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/tft/article/view/7840>
- ตระกูล จิตวัฒนากร. (2565). แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรของสายการบินในประเทศไทย. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(3), 83–92.
- ธีรพันธ์ เชิญรัมย์. (2563). องค์การแห่งการเรียนรู้: การเรียนรู้จากการปฏิบัติ. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 3(1), 185–196.
- ปวริศ อนุสรณ์พานิช. (2567). แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้สำหรับการประกอบสร้างบุคลากรทางการบินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน. *วารสารวิชาการการบินการเดินทางและการบริการ*, 3(2), 137–162. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/tft/article/view/6200>
- พิชศาล พันธุ์วัฒนา. (2567). องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนในวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจ. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งรัตนโกสินทร์*, 6(1), 33–49. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJSH/article/view/270883/182232>
- ภูษิต ภูขำนิ, จุฑามาศ แสงงาม และจุฑาภรณ์ มาสันเทียะ. (2568). การประเมินความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(2), 17–28. <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru/article/view/2134/1433>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิจารณ์ พานิช. (2563). การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง: Transformative Learning. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 14(2), 241–250.
- วีณา พิงวิวัฒน์กุล. (2562). *สัมมนาการบริหารองค์การในภาครัฐ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริพร เอลวอสลี, วรรณมน ทองเกิด, ศรีธัญญา สิทธิธิดา, จิระพงศ์ ป้อมน้อย และวินิตา หงส์วรพิพัฒน์. (2568). คุณลักษณะและบทบาทของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน. *วารสารเพื่อการพัฒนาการ*

- ห้องเที่ยวสู่ความ ยั่งยืน, 7(1), 75-100. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSTD/article/view/273839>
- สมชาย แสงดาว. (2568). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองแบบเสมือนจริงเพื่อส่งเสริม สมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียนนายสิบตำรวจ. *Journal for Developing the Social and Community*, 12(1), 23-42. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdimu/article/view/284410>
- เสกชัย ชมภูษ. (2568). การพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตามความสามารถในวิชาการ สัมมนาการบริหารการศึกษา. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 6(1), 80–93. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JPP/article/view/5886>
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2567). การดำเนินงานขององค์กรเพื่อสังคมที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในบริบท ประเทศไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 13(2), 349–359. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/261253>
- สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. (2564). *แนวทางจริยธรรมการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์* (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). กองมาตรฐานการวิจัย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
- สำเร็จ ราชฉวาง. (2568). หน้าที่พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคมในโลกยุคใหม่. *วารสารสหวิทยาการ นวัตกรรมปริทรรศน์*, 8(3), 358–371. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/279621>
- Bohlander, G., Snell, S., & Sherman, A. (2001). *Managing human resources*. South-Western College.
- Dewey, J. (1997). *Experience and education*. Touchstone.
- Gordon, P., & Lawton, D. (2019). *A history of Western educational Ideas*. Routledge.
- International Air Transport Association. (2024). *Competency-based training and assessment (CBTA) expansion within the aviation system*. International Air Transport Association. IATA. <https://www.iata.org/contentassets/c0f61fc821dc4f62bb6441d7abedb076/cbta-expansion-within-the-aviation-system.pdf>
- International Civil Aviation Organization. (2013). *Manual of evidence-based training* (Doc 9995AN/497). International Civil Aviation Organization.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.